

دفتر آموزش، ترویج و مشارکتهای مردمی

تاریخ‌نگاری منابع طبیعی کشور

جلد اول:

تاریخ تشکیلات و ساختار منابع طبیعی کشور

www.ketab.ir

- سرشناسه : مقدسی، سعید، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور : تاریخ‌نگاری منابع طبیعی کشور / نویسندگان سعید مقدسی، حسینعلی متولی، مهدی زهدی؛ رئیس هیأت تدوین حسین میرزائی؛ دبیر هیأت تدوین حسینعلی متولی؛ اعضاء هیأت تدوین به ترتیب حروف الفباء روزبه اجلائی... [و دیگران]؛ [برای] سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، دفتر آموزش، ترویج و مشارکت‌های مردمی.
مشخصات نشر : تهران: عصر نوین، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری : ج.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۹۴-۶۱-۳ : ج. ۱
وضعیت فهرست نویسی : فیفا
مندرجات : ج. ۱. تاریخ تشکیلات و ساختار منابع طبیعی کشور
موضوع : سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
موضوع : منابع طبیعی -- ایران -- تاریخ
Natural resources -- Iran -- History
شناسه افزوده : متولی، حسینعلی، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده : زهدی، مهدی، ۱۳۴۹ -
شناسه افزوده : سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور. دفتر آموزش، ترویج و مشارکت‌های مردمی
رده بندی کنگره : S۴۷۱
رده بندی دیویی : ۵۵۰۶۵۲/۳۵۳
شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۰۸۵۳

نویسندگان: سعید مقدسی، حسینعلی متولی، مهدی زهدی

اسامی هیأت تدوین تاریخ‌نگاری منابع طبیعی کشور:

رئیس هیأت تدوین: دکتر حسین میرزائی

دبیر هیأت تدوین: دکتر حسینعلی متولی

اعضاء هیأت تدوین به ترتیب حروف الفباء:

مهندس روزبه اجلائی، مهندس عباس درینی، دکتر بهرام دلفان ابادری

دکتر مهدی زهدی، مهندس علی ماجانی، دکتر سعید مقدسی

مهندس ارسلان منصوری، مهندس علیرضا نورمحمدی

گرافیک : نادیا بنیادی - مسعود آقارفعی

چاپ : اول / زمستان ۱۴۰۰

تیراژ : ۳۰۰۰ نسخه

ناشر : عصر نوین

چاپ و صحافی : پروانه

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است.

نشانی مرکز نشر و پخش: تهران، میدان ولیعصر، خیابان فلسطین، کوچه

حجت‌دوست، بن بست ضیایی، پلاک ۱، واحد ۱ تلفن: ۸۸ ۹۹۰۰ ۹۱-۳

www.asrenovinbook.ir

info@asrenovinbook.ir

فهرست

۶.....	سخن معاون وزیر و ریاست محترم سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
۷.....	مقدمه
۹.....	۱- کلیات
۹.....	۱-۱- مفهوم تاریخ‌نگاری
۹.....	۱-۲- نگاه اجمالی به انواع روش‌های تاریخ‌نگاری
۹.....	۱-۲-۱- روش روایی
۹.....	۱-۲-۲- روش ترکیبی
۹.....	۱-۲-۳- روش تحلیلی
۱۰.....	۱-۲-۴- تاریخ شفاهی
۱۰.....	۲- شکل‌گیری ساختار اولیه مدیریت دولتی منابع طبیعی
۱۰.....	۲-۱- از تشکیل وزارت فواید عامه تا شکل‌گیری ساختار اولیه برای مدیریت جنگل‌ها
۱۰.....	۲-۱-۱- سده ۱۲۰۱ الی ۱۳۰۰
۱۲.....	۲-۱-۲- اولین اداره جنگل‌بانی در ایران
۱۲.....	۳- تشکیلات منابع طبیعی از سال ۱۳۰۰ به بعد
۱۲.....	۳-۱- دهه ۱۳۰۱ الی ۱۳۱۰
۱۳.....	۳-۲- دهه ۱۳۱۱ الی ۱۳۲۰
۱۳.....	۳-۲-۱- انحلال جنگل‌بانی و واگذاری وظایف آن به استانداری‌ها
۱۴.....	۳-۲-۲- تشکیل دایره جنگل و اداره جنگل‌بانی
۱۵.....	۳-۳- دهه ۱۳۲۱ الی ۱۳۳۰
۱۵.....	۳-۳-۱- تشکیل اداره کل جنگل‌ها
۱۵.....	۳-۳-۲- تشکیل بنگاه جنگل‌ها
۱۶.....	الف) سازمان مرکزی
۱۹.....	ب) سازمان‌های خارج از مرکز
۲۰.....	۳-۳-۳- تشکیل اولین واحد مربوط به آبخیزداری
۲۱.....	۳-۴- دهه ۱۳۳۱ الی ۱۳۴۰

فهرست

۲۶	۳-۴-۱- تشکیل سازمان جنگلبانی
۲۶	۳-۵- دهه ۱۳۴۰ الی ۱۳۵۰
۲۸	۳-۵-۱- تصویب و ابلاغ تشکیلات سازمان جنگلبانی ایران
	۳-۵-۲- تصویب قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع و قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل و مراتع کشور
۲۸	۳-۵-۳- تشکیل وزارت منابع طبیعی
۳۱	۳-۵-۳-۱- هدف تعریف شده برای وزارت منابع طبیعی
۳۱	۳-۵-۳-۲- وظایف اساسی تعریف شده برای وزارت منابع طبیعی
۳۳	۳-۶- دهه ۱۳۵۱ الی ۱۳۶۰
۳۳	۳-۶-۱- انحلال وزارت منابع طبیعی و تشکیل سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور
	۳-۶-۲- انتزاع وظایف واگذاری اراضی و اداره قراردادها از سازمان جنگل‌ها و الحاق به وزارت کشاورزی
۳۷	۳-۷- دهه ۱۳۶۱ الی ۱۳۷۰
۳۸	۳-۷-۱- انتقال امور حقوقی سازمان به وزارت کشاورزی و تشکیل و انحلال زود هنگام معاونت حفاظت سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور
۳۹	۳-۷-۲- تشکیل دفتر بازرگانی
۴۰	۳-۷-۳- تغییر عنوان سرچنگلداری کل در استان‌ها به اداره کل منابع طبیعی و الحاق سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور به وزارت جهاد سازندگی
۴۱	۳-۷-۴- ایجاد پنج معاونت در تشکیلات سازمان جنگل‌ها و مراتع
۴۷	۳-۸- دهه ۱۳۷۱ الی ۱۳۸۰
۴۷	۳-۸-۱- ابلاغ تشکیلات سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور
۴۳	۳-۸-۲- تشکیل وزارت جهاد کشاورزی
۴۷	۳-۹- دهه ۱۳۸۱ الی ۱۳۹۰
۴۹	۳-۹-۱- تشکیل سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور
۵۲	پیوست‌ها
۶۴	فهرست منابع:

منابع طبیعی تجدید شونده از مهم ترین ارکان زیربنایی و اقتصادی کشور شمار می رود که با توجه به تنوع و گستره وسیع، ارایه دهنده خدمات و کالاهای زیست محیطی متعددی بوده و به عنوان زیربنا و شالوده توسعه و پایداری همه بخش های اقتصادی و اجتماعی می باشد. بر این اساس، کشاورزی، آب، محیط زیست، امنیت غذایی کشور و صادرات غیرنفتی به طور بنیادین به مدیریت مطلوب این منابع وابسته است.

رسیدن به پایداری منابع طبیعی نیازمند مدیریت دانش در تمام ابعاد بوده و بدون تکیه بر دانش و فناوری های نوین و توجه جدی به دانش غنی بومی و تجارب قبلی امکان پذیر نیست. بدیهی است با ترکیبی از درس آموخته قبلی می توان گام های موثری در راه مدیریت دانش برداشته شود که در این راستا سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور تلاش های گسترده ای را برای بهبود مدیریت دانش برداشته است.

با توجه به سابقه ۱۱۶ ساله سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور نیاز به تاریخ نگاری سازمان در بخش ها و ادوار مختلف احساس گردید تا با عنایت به آنچه رخ داده و واکاوی اقدامات صورت گرفته و بررسی اثربخشی هر یک از اقدامات این درس آموخته ها مورد استفاده قرار گیرد. اهمیت بحث تاریخ نگاری در منابع طبیعی از آنجا ناشی می شود که با غنی سازی دانش بومی سازمان، جمع آوری تجارب ارزشمند گذشتگان و تبدیل دانش ضمنی به دانش تصریحی، مستندسازی تجارب مدیران و کارشناسان بخش های مرتبط با منابع طبیعی کشور به صورت علمی در همه بخش های سازمان می توان به شیوه ای موثر و مستند تحلیل هایی کارآمد از این سوابق ارزشمند را چراغ راه حال و آینده خود نماییم و در اولین مجلد از این مجموعه، تاریخ نگاری بخش ساختار و تشکیلات منابع طبیعی کشور به اتمام رسید و بزودی این اقدام در سایر بخش ها نیز انجام خواهد شد.

لذا امید می رود با بهره گیری از این دانش مکتوب، شاهد روند رو به رشد مدیریت منابع طبیعی کشور با عمق بیشتر و به شکلی نظاممندتر پیگیری گردد. این مجموعه تبلور دانش همه زحمت کشان و همکاران سابق است که در درازای تاریخ این سازمان به شکل های مختلف نقش آفرینی نموده اند و می تواند قدردانی کوچکی از تلاش های بی وقفه همه جنگلبانان کشور در نظر گرفته شده و موجبات دلگرمی دلسوزان بخش منابع طبیعی را فراهم نماید.